

Na co byste neměli zapomenout

Nezáleží na tom, do jaké země se chystáte odcestovat. Vždy je třeba vyřídit mnoho důležitých věcí. Zde najdete přehled toho nejdůležitějšího, na co byste měli pamatovat. Uvedené kroky se samozřejmě budou lišit, zejména v závislosti na cílové zemi a délce pobytu.

Stručný přehled:

- volný pohyb
- registrace pobytu
- zdravotní a sociální pojištění
- kvalifikace a vzdělání
- finance a daně
- řidičský průkaz
- bydlení
- rodina

Dokumenty s sebou:

- občanský průkaz, cestovní pas, rodný list
- průkaz zdravotního pojištění
- doklady o vzdělání a kvalifikaci (např. jazykové zkoušky, dokumenty o odborné způsobilosti)
- řidičský průkaz
- bankovní informace

VOLNÝ POHYB

Rozhodnete-li se pro práci v některém z členských států, měli byste se v první řadě přesvědčit o podmínkách přístupu na tamní pracovní trh. Právo volného pohybu sice platí ve všech členských zemích, ale v případě ohrožení pracovního trhu může být omezeno.

Některé země mají zaveden systém registrace, takže ačkoliv nebudete potřebovat pracovní povolení, měli byste se registrovat pro účel zaměstnání.

Které země omezují volný pohyb pracovníků?

Od 1. 5. 2011 nepotřebují občané ČR pracovní povolení v žádné členské zemi.

Další informace:

český portál EURES: www.eures.cz (sekce: Život a práce v EU/EHP)

evropský portál EURES: www.eures.europa.eu (sekce: Život & práce)

úřady práce – poradci EURES

REGISTRACE POBYTU

Na občany Evropské unie se vztahuje právo volného pohybu osob a z tohoto důvodu není vstup na území jiného členského státu podmíněn vydáním víza nebo povolením k pobytu. Pokud nemáte v úmyslu pobývat v jiné zemi EU déle než 3 měsíce, pak vám stačí cestovní pas nebo občanský průkaz.

Hostitelská země je oprávněna požadovat ohlášení vašeho pobytu příslušným úřadům (většinou oddělení cizinecké policie nebo obecnímu úřadu). Toto oznámení bývá automatické, ubytujete-li se např. v hotelu.

Pokud plánujete zůstat v zemi déle než 3 měsíce, měli byste se registrovat za podmínek stanovených v zemi, v níž se nacházíte. Příslušné úřady jsou oprávněny vyžadovat po vás potvrzení o zaměstnání, ale i jiné dokumenty, např. důkaz, že máte dostatečné finanční zdroje a zdravotní pojištění. Obratem byste měli dostat osvědčení o registraci.

Podmínky v konkrétních zemích:

Evropský portál EURES: www.eures.europa.eu (sekce: Život & práce / Životní a pracovní podmínky / Povolení k pobytu)

Vaše Evropa – http://ec.europa.eu/youreurope/index_cs.html

Další informace:

oficiální stránky ČR o EU: www.evropska-unie.cz

www.euroskop.cz

Odpovědné instituce v členských státech:

cizinecká policie či regionální správní úřady

ZDRAVOTNÍ A SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ

Se vznikem pracovního poměru se většinou pojí také odvody do systémů zdravotního a sociálního pojištění. Protože se tyto systémy v každé zemi liší, existuje v Unii právní úprava, která vytváří mechanismy bránící tomu, aby migrující pracovník ztratil nárok na dostatečnou zdravotní péči a sociální zabezpečení. Pracovník podléhá obvykle právním předpisům o zdravotním a sociálním pojištění pouze jednoho členského státu. Podle obecného pravidla se řídí předpisy státu, ve kterém je zaměstnán a platí odvody do tamního systému. Na základě příslušných právních předpisů má také nárok čerpat dávky a zdravotní péči. Přiznání nároku na dávky posuzuje daný stát vždy podle svých zákonů. Existuje však několik výjimek (např. vyslaní pracovníci, pendleři, osoby zaměstnané v jednom členském státu a podnikající v jiném členském státu apod.), u kterých zmíněné pravidlo neplatí.

Rozhodnete-li se pracovat v některé ze zemí EU/EHP nebo ve Švýcarsku, kontaktujte svou zdravotní pojišťovnu, kde vám budou sděleny, jak se odhlásit a opětovně přihlásit ke zdravotnímu pojištění. V případě uvedených výjimek byste měli být seznámeni se správnou praxí a právními předpisy, které budou ve vašem případě aplikovány.

Informace o podmínkách sociálního zabezpečení vám mohou podat na okresní správě sociálního zabezpečení v ČR nebo na úřadech sociálního zabezpečení v cílové zemi.

Jednotlivé instituce sociálního a zdravotního pojištění členských států mezi sebou komunikují prostřednictvím tzv. evropských formulářů. O potřebě některého z formulářů byste se měli dozvědět od pracovníků kompetentních úřadů.

Jste-li pojištěncem v některém z členských států, pravděpodobně získáváte do budoucna také nárok na starobní důchod ze systému důchodového pojištění dané země. Věk pro odchod do důchodu se může v jednotlivých státech lišit. Z hlediska čerpání starobního důchodu v budoucnosti je pro vás důležité, abyste si uchovávali originály veškerých dokladů o vaší pracovní činnosti a pojištění v zahraničí – pracovní smlouvy, zápočtové listy, výplatní pásky, číslo pojištěnce aj. Meziúčetní důchodové řízení se nezahajuje dříve, než dovršíte důchodový věk a podáte si žádost, kterou stačí podat jen v jedné členské zemi. Zda vám ze zahraničí bude přiznán dílčí anebo plný důchod, záleží na délce pojistné doby.

Podmínky v konkrétních zemích:

Evropský portál EURES: www.eures.europa.eu (sekce Život & práce / Životní a pracovní podmínky / Sociální zabezpečení)

Další informace:

Centrum mezistátních úhrad: www.cmu.cz

Česká správa sociálního zabezpečení: www.cssz.cz

Úřady práce – státní sociální podpora

Odpovědné instituce v členských státech:

Instituce sociálního zabezpečení/pojištění a zdravotní pojišťovny

KVALIFIKACE A VZDĚLÁNÍ

Oblast odborných kvalifikací je pro účely výkonu povolání do jisté míry upravena právním rámcem Evropského společenství. Vzájemné **uznávání odborných kvalifikací** se týká většinou povolání, u nichž jsou právním předpisem stanoveny určité kvalifikační požadavky - tzv. **regulovaná povolání**. Obecně platí, že jestliže jste odborníkem v jedné členské zemi, jste odborníkem i v jiné. Kromě obecného systému existují také specifické směrnice pro regulovaná povolání (lékař, zdravotní sestra, zubař, porodní asistentka, veterinář, lékárník, architekt ad.).

Chce-li občan ČR vykonávat v některé zemi EU regulované povolání, **musí požádat odpovědnou instituci v cílové zemi o uznání odborné kvalifikace**. Uznávacími orgány bývají příslušná ministerstva, v jejichž působnosti je dotyčná činnost regulována. K oprávnění vykonávat regulovanou činnost se mohou vyjadřovat i profesní komory. Na základě žádosti podané u příslušné instituce je zahájeno **řízení o uznání kvalifikace**. Řízení probíhá samostatně v případě uchazečů o zaměstnání nebo jako součást řízení, ve kterém se rozhoduje o zahájení podnikání. Výsledkem procesu profesního uznávání je rozhodnutí, zda má dotyčná osoba dostatečné znalosti a schopnosti k výkonu konkrétního povolání nebo činnosti.

Jiným typem uznávání kvalifikace je **akademické uznávání**. V tomto případě se jedná o uznávání diplomů, kvalifikací nebo částí studijních programů domácí vysokoškolské instituce zahraniční vysokou školou. Výsledkem procesu akademického uznávání je rozhodnutí, zda je vzdělání získané v zahraničí rovnocenné vzdělání poskytovanému v ČR a naopak. Všechny certifikáty a dokumenty, na jejichž základě žádá český občan o uznání kvalifikace, by měly být přeloženy do příslušného jazyka a úředně ověřeny. Výraznou pomoc a zjednodušení vám může přinést EUROPASS, resp. některý z jeho dokumentů, který v cizím jazyce popisuje a potvrzuje obsah vaší kvalifikace či titulu. Tyto dokumenty nenahrazují originální doklady o vašem vzdělání, ale pouze je vysvětlují.

Podmínky v konkrétních zemích:

Evropský portál EURES: www.eures.europa.eu (sekce Život & práce / Životní a pracovní podmínky / Uznávání diplomů a kvalifikací)

Další informace:

stránky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy: www.msmt.cz
pod odkazem: „Uznávání profesních kvalifikací“ www.europass.cz
www.europass.cedefop.europa.eu

Odpovědné instituce v členských státech:

Ministerstva podle regulované profese – uznání odborných kvalifikací
NARIC centra – akademické uznávání

FINANCE A DANĚ

Pro **otevření účtu v zahraničí** potřebujete prokázat svou identitu a adresu, na které se v dané zemi zdržujete. V některých zemích (např. ve Velké Británii nebo Irsku) mohou chtít prokázat adresu ze dvou nezávislých zdrojů (např. řidičský průkaz dané země, stvrzenka o zaplacení inkasa apod.). Některé banky chtějí také prokázat příjem, např. výplatní páskou, jiné požadují výpisy z účtu v České republice.

Můžete se setkat i s tím, že po vás budou v bance požadovat tzv. „**bankovní informaci**“ z české banky, jež potvrzuje vaši „solidnost“. O konkrétním postupu se informujte u zahraničního bankovního ústavu.

V oblasti zdanění příjmů neexistuje v EU jednotná právní úprava. Základním pravidlem pro určení způsobu zdanění je to, zda je poplatník v příslušném roce **daňovým rezidentem České republiky nebo daňovým rezidentem jiného státu**. U daňových rezidentů České republiky podléhají zdanění v České republice jejich celosvětové příjmy. Podle českých daňových zákonů je českým daňovým rezidentem osoba, která má na **území ČR bydliště** nebo se v České republice **zdržuje alespoň 183 dnů v roce. Jestliže však budete žít i vydělávat v jiném státu, zatímco přerušíte svou činnost v České republice, budete s nejvyšší pravděpodobností své příjmy zdaňovat v zahraničí**. Za situace, kdy si současně s Českou republikou činí nárok na zdanění vašich celosvětových příjmů jiný členský stát, použije se pro určení daňové povinnosti příslušná bilaterální smlouva o zamezení dvojího zdanění. Ta zabraňuje tomu, aby byl jeden příjem zdaněn dvakrát. Smlouva obsahuje kritéria, na jejichž základě se určí, ve kterém státě je tato osoba rezidentem. Obvykle je osoba rezidentem v tom státě, v němž má středisko svých životních zájmů (rodinné příslušníky, byt, trvalé bydliště atd.). Pokud český daňový rezident obdrží příjmy ze zdrojů v zahraničí, musí je uvést ve svém daňovém přiznání v České republice. Pokud tyto příjmy byly v cizině již zdaněny, postupuje se při výpočtu daně podle příslušných smluv o zamezení dvojího zdanění, přičemž existují čtyři možné způsoby výpočtu. Pro další informace se obraťte na příslušný finanční úřad. Daň zaplacená v zahraničí se prokazuje potvrzením zahraničního správce daně.

Podmínky v konkrétních zemích:

evropský portál EURES: www.eures.europa.eu (sekce Život & práce / Životní a pracovní podmínky / Životní podmínky / Daně a dávky)

Další informace:

Ministerstvo financí ČR: www.mfcr.cz

Česká daňová správa

Daňoví poradci

Odpovědné instituce v členských státech:

banky a finanční úřady

ŘIDIČSKÝ PRŮKAZ

Evropský vzor řidičského průkazu vydaný v ČR platí ve všech členských státech EU. Hostitelská země může aplikovat svá vlastní pravidla týkající se doby platnosti řidičského oprávnění. Bylo by dobré si takovou skutečnost ověřit a případně včas zažádat o vydání nového řidičského průkazu v dané zemi. Týká se to zejména řidičů z povolání, kteří mají u svého budoucího zahraničního zaměstnavatele jmenovanou pozici vykonávat. V některých zemích se může jednat o regulované povolání vyžadující uznání kvalifikace nebo osvědčení o profesní způsobilosti.

Podmínky v konkrétních zemích:

Evropský portál EURES: www.eures.europa.eu (sekce Život & práce / Životní a pracovní podmínky / Přestěhování se do jiné země / Řidičský průkaz)

Další informace:

Ministerstvo dopravy ČR: www.mdcr.cz

Ministerstvo vnitra ČR: www.mvcr.cz

Odpovědné instituce v členských státech:

dopravní policie nebo odbory dopravy regionálních správních úřadů

BYDLENÍ

Ještě před odjezdem byste se měli informovat o možnostech ubytování a nákladech na bydlení. Hledání ubytování až na místě může být dosti riskantní. Pokud jste předem informováni o pravděpodobné výši vaší mzdy, zvažte, jaký typ ubytování pro vás bude dostupný. Náklady na ubytování tvoří podstatnou část výdajů, proto je třeba tuto otázku řešit s dostatečným předstihem.

Podmínky v konkrétních zemích:

Evropský portál EURES: www.eures.europa.eu (sekce Život & práce / Životní a pracovní podmínky / Příjmy a životní náklady)

RODINA

Pracujete-li v některém z členských států, vaše rodina může pobývat v zahraničí s vámi. Rodinní příslušníci migrujících pracovníků mají právo svobodného pohybu na území členských států. Člen rodiny má stejná práva jako pracovník, včetně práva na zaměstnání. Jestliže je partner státním příslušníkem země, která není členem Společenství, je třeba si ověřit konkrétní podmínky. Členové rodiny by měli být připraveni předložit osobní doklady nebo dokumenty, jež prokazují rodinný poměr k pracovníkovi.

Další informace:

EUROSKOP: www.euroskop.cz

JEŠTĚ JE DŮLEŽITÉ SI UVĚDOMIT...

Znalost cizího jazyka je významným předpokladem pro práci v zahraničí. Je potřeba pro komunikaci v zaměstnání, ale i pro jednání na různých úřadech, kde si budete vyřizovat potřebnou administrativu. Pokud nemáte dostatečné jazykové znalosti, začněte se předem připravovat také po jazykové stránce.

Vaše šance na pracovní uplatnění v zahraničí se odvíjejí od poptávky po pracovní síle a určité kvalifikaci na trhu práce. Nejjednodušším ukazatelem této poptávky jsou nabídky volných pracovních míst, jejich počet a kvalifikační struktura poptávaných profesí.

Volná pracovní místa, která jsou hlášena českým poradcům EURES, naleznete na portálu www.eures.cz.

Celoevropskou databázi volných pracovních míst naleznete na evropském portálu EURES: www.eures.europa.eu.

Téma práce v zahraničí je poměrně široké. Máte-li zájem o podrobnější konzultaci, kontaktujte nejbližšího poradce EURES a domluvte si osobní schůzku.

Kontakty – www.eures.cz/kontakty

**EURES
EVROPSKÉ SLUŽBY ZAMĚSTNANOSTI**

www.eures.cz
www.eures.europa.eu